

класифікаційній термінології (назви розладів, методи обстеження, ключові поняття мовленнєвого розвитку). На старших курсах словниковий запас розширюється за рахунок нейронаукової та клінічної термінології, необхідної для опрацювання наукових джерел та участі у міжнародному фаховому дискурсі.

Використання цифрових словникових і корпусних ресурсів суттєво розширює дидактичні можливості. Зокрема, залучення корпусів COCA (Corpus of Contemporary American English) та BNC (British National Corpus) забезпечує доступ до автентичних контекстів уживання термінів, що сприяє формуванню уявлень про їхні колокаційні характеристики (Fernández Carril, 2002).

Таким чином, формування англомовної термінологічної компетентності майбутніх логопедів є невід'ємним складником їхньої професійної підготовки в умовах інтернаціоналізації наукового простору. Систематична та методично обґрунтована робота з галузевими словниками сприяє не лише розширенню лексичного запасу, а й розвитку мовленнєвої рефлексії та автономності у роботі з фаховими текстами. Запропонована 3-етапна модель може бути адаптована до різних рівнів підготовки та інтегрована в освітні програми.

Список використаних джерел

- American Speech-Language-Hearing Association. (n.d.). <https://www.asha.org/>
- Dudley-Evans, T., & St. John, M. J. (1998). *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge University Press.
- Fernández Carril, R. (2002). I.S.P. Nation, Learning vocabulary in another language. Cambridge: CUP, 2001, 417 p. *Alicante Journal of English Studies / Revista Alicantina De Estudios Ingleses*, (15), 292–295.
<https://doi.org/10.14198/raei.2002.15.18-2>
- Ismail, J. A. (2024). *English for speech therapists*. Independently published.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ

Вікторія ДОНІЙ

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

В умовах стрімкої цифровізації сучасного суспільства потребують переосмислення традиційні підходи до викладання дисциплін мовно-літературної галузі. Нові можливості для організації навчального процесу відкривають інформаційно-комунікаційні технології, зокрема інструменти штучного інтелекту та соціальних мереж. Проте водночас перед педагогами з'являється низка методичних та етичних викликів. Тож особливої актуальності набувають питання потенціалу цих цифрових ресурсів як засобів формування мовної, комунікативної та медіаграмотної компетентностей здобувачів освіти.

Сучасні дослідники О. Білецька, В. Кириченко, А. Лещенко, Т. Недашківська, І. Холод, Н. Шепа та інші окреслюють тенденції розвитку філологічної освіти в умовах цифровізації, визначаючи перспективи

використання інтелектуальних систем у процесі вивчення дисциплін мовно-літературної галузі.

Сьогодні штучний інтелект може бути інструментом навчального процесу та забезпечувати індивідуалізацію навчання, оперативний зворотний зв'язок і підтримку автономності здобувачів освіти. Використання ШІ у викладанні мовно-літературних дисциплін дає змогу створювати навчальні матеріали різного рівня складності, адаптувати їх до конкретних потреб здобувачів. Так, за допомогою ШІ з'являється можливість не добирати тексти для читання та вправи на розвиток граматичних навичок, а генерувати їх або моделювати діалогічні ситуації та навчальні кейси, що відображають реальні комунікативні потреби (Недашківська, Шепа, & Лещенко, 2023).

Слід зауважити, що ефективність використання штучного інтелекту залежить від доцільності його застосування. Надмірне використання означених технологій може призвести до зниження рівня критичного мислення, формування залежності від готових відповідей та втрати мотивації до самостійного пошуку інформації. Саме тому перед сучасним викладачем постає завдання не лише інтегрувати ШІ в підготовку та організацію освітнього процесу, а й формувати навички відповідального та усвідомленого використання цифрових інструментів.

Невід'ємною частиною життя сучасної молоді є соціальні мережі, які також можуть бути допоміжним освітнім інструментом. Вони дають можливість створити умови для автентичної комунікації та зануритися у реальне мовне середовище, що і становить їхній освітній потенціал. Використовуючи контент соціальних мереж у навчанні, можемо працювати з актуальними текстами, що відображають сучасні мовні тенденції, особливості розмовної мови, сленг, використання слів іншомовного походження, а також різні стилістичні варіації мовлення. Аналізуючи дописи, коментарі, стильові особливості блогів і відеоконтенту, відбувається занурення в сучасне мовне середовище, що сприяє розвитку критичного мислення, умінь оцінювати та інтерпретувати інформацію, визначати її достовірність тощо. Таку діяльність можна віднести до інтерактивних методів, що «забезпечують залучення здобувачів освіти до навчального процесу шляхом вибору й застосування сукупності активних прийомів та засобів навчання, дають можливість гарантовано отримати запланований результат, сприяють забезпеченню зворотного зв'язку, права вибору, а також оптимального врахування життєвого і професійного досвіду тих, хто навчається» (Мітькіна, Жиздюк, & Яблонський, 2024, с. 230).

Також слід зазначити, що соціальні мережі дають змогу здобувачам освіти проявити свою індивідуальність і креативність. Зацікавленість викликають завдання, пов'язані зі створенням власного контенту, зокрема дописів, сторіз або коротких відео, що може бути ефективним інструментом розвитку мовленнєвих навичок. Такі види завдань підвищують мотивацію до навчання, сприяють формуванню навичок самопрезентації та самоіміджу. Проте використання соціальних мереж у навчальному процесі потребує чіткої методичної організації, постановки освітніх цілей з метою уникнення поверхневого сприйняття матеріалу.

Мікс завдань з використанням можливостей штучного інтелекту та соціальних мереж дозволяє створити інтегроване освітнє середовище нового типу. До прикладу, інструменти ШІ можна використовувати для аналізу контенту соціальних мереж, щоб визначити мовні особливості текстів, створювати завдання на їх основі або моделювати комунікативні ситуації, максимально наближені до реального життя. Так, зацікавлення серед студентів викликають завдання створити серію дописів для умовного профілю з використанням певних мовних конструкцій, їх аналіз за допомогою ШІ тощо. Популярним методом у викладанні є використання дидактичних ігор, але це вимагає від викладача вміння майстерно керувати ними. Використовуючи ділові ігри як форму контекстного навчання, маємо можливість створити предметний та соціальний зміст майбутньої професійної діяльності (Лещенко, Бунечко, & Олійник, 2024, с. 343). Впровадження таких методичних підходів водночас сприяє формуванню та розвитку медіаграмотності, які є надзвичайно важливими сьогодні.

Однак, інтегруючи штучний інтелект та соціальні мережі у навчальний процес, стикаємося з певними викликами, зокрема проблемою академічної доброчесності. Доступність засобів ШІ спрощує процес створення текстів і може спонукати здобувачів освіти до недоброчесного використання готових матеріалів. Також надмірне використання ШІ знижує здатність глибоко аналізувати та осмислювати навчальний матеріал.

Отже, використання штучного інтелекту та соціальних мереж у викладанні дисциплін мовно-літературної галузі розширює перспективи для підвищення якості освіти та формування ключових компетентностей здобувачів освіти. Проте ефективність цього процесу залежить від здатності викладача інтегрувати цифрові інструменти в навчальний процес з урахуванням педагогічних цілей і принципів. Поєднання традиційних і інноваційних підходів сприятиме створенню сучасного освітнього середовища, орієнтованого на потреби сучасних здобувачів освіти.

Список використаних джерел

- Білецька, О., Холод, І., & Кириченко, В. (2023). Тенденції розвитку філологічної освіти в Україні в умовах диджиталізації. *Академічні візії*, 17 <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/235/219>
- Лещенко А., Бунечко А., & Олійник Л. (2024). Ефективність використання ігрових технологій у процесі підготовки майбутніх філологів: вплив на розвиток комунікативних та мовленнєвих навичок. *Вісник науки та освіти*, 5(23), 336–339.
- Мітькіна Є., Жиздюк Г., & Яблонський А. (2024). Синтез традиційних та інноваційних методів у викладанні філологічних дисциплін. *Вісник науки та освіти*, 3(21), 221–238.
- Недашківська Т., Шепя Н., & Лещенко А. (2023). Перспективи використання віртуальних асистентів та інших інтелектуальних систем у процесі вивчення філологічних дисциплін. *Вісник науки та освіти*, 11(17), 965–977.